

Brüssel, 10. aprill 2026
(OR. en, de, hr, hu, sk, sl)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0226(COD)

7616/26
ADD 1

CODEC 511
AGRI 205
AGRILEG 62
ENV 268

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ja nendest saadud tooteid ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 (esimene lugemine) – Nõukogu esimese lugemise seisukohta ja nõukogu põhjenduste vastuvõtmine = Avaldused

---

Horvaatia taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Horvaatia Vabariik kordab oma seisukohta, et aruteludes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku üle, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625, tuleks nõuetekohaselt lähtuda kolmest aspektist, s.o põllumajandus-, keskkonna- ja terviseaspektist. Samuti tuleb arvesse võtta avalikku arvamust ning tagada piisav kaitse tarbijate jaoks ja nende õigus valikuvabadusele.

Horvaatia Vabariik toetab niisugust otsustusprotsessi, mis põhineb teaduspõhisel lähenemisviisil ja võimaliku kasu hindamisel. Samal ajal tuleb tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse ning kaitsta kestlikku põllumajandust ja toidutootmist.

Horvaatia Vabariik soovib esile tõsta põhimõttelised probleemid, mida ta mainis ka kõnealuse teksti üle peetud läbirääkimiste käigus.

1. Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt peaks liikmesriikidel olema võimalus otsustada piirata või keelata UGM-taimede kasvatamist oma territooriumil.
2. Tarbijakaitse, märgistamise ja kõigi UGM-toodete jälgitavuse seisukohast ei ole seda ettevaatuspõhimõtet piisavalt järgitud.
3. Puuduvad meetmed UGM-taimede kasvatamisega kaasneva võiva keskkonnasaaste vältimiseks ja mehhanismid sellest tuleneva kahju hüvitamiseks, eelkõige mahepõllumajanduse valdkonnas.

Kokkuvõttes ei saa Horvaatia Vabariik toetada teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta käsitleva määruse vastuvõtmist, kuna eespool nimetatud küsimusi ei ole piisavalt käsitletud.

Ungari taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Ungari jaoks on oluline, et põllumajanduses toimuks innovatsioon, sealhulgas selliste uute tehnoloogiate kasutuselevõtmine, mis võivad aidata lahendada põhilisi probleeme seoses kliimamuutuste, toiduga kindlustatuse ja kestlikkusega. Uute genoomikameetoditega seoses tunnistame vajadust luua selge, läbipaistev ja tugev õigusraamistik tagamaks, et selliste meetoditega loodud organismide kasutamine ei ohusta keskkonda ning inimeste ja loomade tervist ning et nende kasutamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse nii tarbijate kui tootjate huve.

Viimase kolme aasta jooksul eelnõu üle peetud arutelude käigus on Ungari väljendanud seisukohta, et kõnealune eelnõu on kontseptuaalselt väär, kuna selles ei võeta taimede liigitamisel 1. ja 2. kategooria UGM-taimeks arvesse taimedele antud uusi omadusi ja/või nendega kaasnevaid võimalikke riske, vaid liigitatakse taimi üksnes molekulaarsel alusel, lähtudes muudatuste liigist, ulatusest ja hulgast. Ungari on alati väljendanud kõnealuse eelnõu suhtes muret ja on järjekindlalt nõudnud õigusakti ettepanekusse järgmiste põhielementide lisamist:

- ettevaatuspõhimõtte arvessevõtmine ja juhtumipõhise lähenemisviisi kasutamine, millega tagatakse, et kõigi UGM-taimede puhul teostatakse enne nende turule laskmist teaduslik riskihindamine;
- kõigi UGM-toodete kohustuslik märgistamine, et tagada jälgitavus ja tarbijate õigus teha teadlik valik;
- Ungari rahvusvahelistest lepingutest tulenevate kohustuste täitmise tagamine;
- subsidiaarsuse põhimõtte arvessevõtmine, nii et tagatakse liikmesriikide valikuvabadus kõigi UGM-taimede puhul.

Kuna lõpliku tekstiga ei lahendata piisavalt meie poolt tõstatatud probleeme, ei saa Ungari selle vastuvõtmist toetada.

Austria taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Austria põhimõtteliselt tunnistab uute genoomikameetodite (UGM) võimalikku potentsiaali. Nendega võib aga kaasneda ka riske.

Austria tervitab asjaolu, et endiselt on võimalik loobuda 2. kategooria UGM-taimede kasvatamisest. Lõplikus tekstis ei ole siiski käsitletud Austria poolt korduvalt tõstatatud peamisi mureküsimesi. Need mureküsimesed on järgmised.

- Austria arvates on 1. kategooria UGM-taimede ja -toodete riskihindamise tegemata jätmise vastuolus nii ettevaatuspõhimõttega kui ka Cartagena protokolliga.
- Samuti on Austria seisukohal, et tarbijatel on õigus teabele ja valikuvabadusele. 1. kategooria UGM-taimedest saadud toodete märgistamisnõude puudumine (välja arvatud taimse paljundusmaterjali puhul) piirab märkimisväärselt seda valikuvabadust ja seetõttu peame seda vastuvõetamatuks.
- Austria tervitab sõnaselgelt kavatsust keelata UGM-taimede ja nendest saadud toodete kasutamine mahepõllumajanduses. Siiski tõusetub küsimus, kuidas on seda keeldu võimalik ilma 1. kategooria UGM-taimedest saadud toodete, sealhulgas loomasööda märgistamiseta rakendada, ilma et sellega kaasneksid põllumajandussektorile märkimisväärsed lisakulud.
- Muret tekitab UGM-taimede patentimise võimalus, kuna sellel võib olla negatiivne mõju väikestele ja keskmise suurusega aretusettevõtetele, kes võidakse turult välja tõrjuda. Austria arvates ei lahenda lõplikus tekstis sisalduvad patentide läbipaistvust käsitlevad sätted selle küsimusega seotud põhiprobleeme ega taga õiguskindlust.
- Austria leiab, et I lisa sätestatud samaväärsuse kriteeriumidel puudub teaduslik alus. Vaatamata korduvalt väljendatud murele ei ole seni esitatud ühtegi teaduslikku põhjendust selle kohta, miks need kriteeriumid peaksid näitama samaväärsust tavapärase sordiaretusega. Austria soovib samuti juhtida tähelepanu sellele, et I lisa erineb samaväärsuse kriteeriumide osas märkimisväärselt nõukogu läbirääkimisvolitustest, eelkõige seoses asjaoluga, et intronite ja regulaatorjärjestuste geneetiliste muudatuste ei kehti sätestatud geneetiliste muudatuste piirarv. Austria arvates oleks see küsimus nõudnud enne teksti lõpphääletusele panemist täiendavat arutelu.

Eespool öeldut arvesse võttes ei saa Austria nõustuda määruse vastuvõtmisega.

Sloveenia taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Sloveenia leiab, et kokkulepe määruse ettepaneku kohta, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta, ei käsitle piisavalt mitmeid põhiküsimusi, eelkõige mis puudutab riskihindamist, märgistamist, jälgitavust, analüüsimeetodite kättesaadavust ning liikmesriikide sõltumatust otsuste tegemisel ja tootmistingimuste osas.

Sloveenia toonitab, et praeguse asjakohaste kontrollivahendite puudumise ning soovimatute geneetiliste muutuste võimalikkuse tõttu on vaja ettevaatuspõhimõtte kohaldamist ja põhjalikku riskihindamist, et vältida võimalikku kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele, keskkonnale või põllumajanduslikule tootmisele.

Eespool öeldut silmas pidades ei saa Sloveenia kokkulepet toetada ega nõustuda kavandatava määrusega selle praegusel kujul ning soovib rõhutada, et innovatsioon tuleb kasutusele võtta vastutustundlikul viisil, tuginedes usaldusväärsetele teaduslikele tõenditele ning viisil, mis kaitseb keskkonda ja säilitab valikuvabaduse.

Slovakkia taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokoll

Hindame määruse koostamisel tehtud edusamme, kuid kuna Slovaki Vabariigil on endiselt reservatsioone 1. kategooria UGM-taimede suhtes, eelkõige seetõttu, et määruse eelnõu ei võimalda 1. kategooria UGM-taimede ja nendest saadud toodete märgistamist kogu tootmisahela ulatuses, piirates seeläbi tarbija õigust teha teadlikke otsuseid, **otsustas Slovaki Vabariik hääletada määruse eelnõu vastu.**

Euroopa Komisjon taotles järgmise avalduse kandmist nõukogu istungi protokollis

Euroopa Komisjon kinnitab oma täielikku pühendumust kaitsta siseturu toimimist ja sordiaretussektorit, eelkõige väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEde).

Sel eesmärgil tuleb komisjon kooskõlas kompromisskokkuleppe sätetega meelde järgmisi meetmeid, mis sisalduvad nõukogu poolt esimese lugemise seisukohana vastu võetavas tekstis.

1. Komisjon jälgib tähelepanelikult uute genoomikameetodite määruse mõju Euroopa seemnesektoris tegutsevatele VKEdele, et vältida olukorda, kus UGM-taimede arendamine ja eelkõige nende patentimine toob kaasa negatiivse mõju sordiaretusturul, näiteks VKEde väljajätmise.

2. Komisjon jälgib käitumisjuhendi koostamist; see valmib võimalikult kiiresti ja hiljemalt kuus kuud enne määruse kohaldamise algust.

3. Komisjon hindab litsentsimisplatvormide toimimist ja nende kasutamist seemnesektoris, et tagada patentide läbipaistvus ning VKEdele hõlbustatud juurdepääs litsentsidele õiglastel ja mõistlikel tingimustel.

4. Komisjon tagab, et VKEdel on juurdepääs toetusele ja suunistele taimedega seotud patendiküsimustes, et tasakaalustada sordiaretusturu eri osaliste vahelisi suhteid.

5. Komisjon täidab kõiki oma aruandluskohustusi, sealhulgas esitab iga viie aasta järel aruande määruse rakendamise kohta (artikli 32 lõige 1), koostab hinnangu määruse mõju kohta (artikli 32 lõige 3) ja UGM-taimede patentimise tavade mõju kohta (artikli 31 lõige 4) ning esitab iga viie aasta järel aruande käitumisjuhendi toimimise kohta (artikli 30 lõige 7).

6. Artikli 31 lõike 4 kohase hindamise raames kaalub komisjon, kas on asjakohane ajakohastada või täiendada komisjoni tõlgendavat teatist 2016/C 411/03 biotehnoloogialeiutiste õiguskaitset käsitleva direktiivi 98/44/EÜ teatavate artiklite kohta. Eelkõige hindab komisjon, kas oleks asjakohane ja õiguslikult teostatav veelgi täpsustada ja selgitada taimede geneetilise teabega seotud leiutiste patentsuse kriteeriume, olemuselt bioloogiliste meetodite mõistet ning kõnealuse direktiivi artiklis 12 sätestatud kohustusliku ristlitsentsimise tingimusi, ilma et see piiraks direktiivis sätestatud õigusraamistiku kohaldamist ja järgides täielikult ELi rahvusvahelisi kohustusi.

7. Kui süsteem ei toimi sujuvalt, eelkõige VKEde puhul, kaalub komisjon vajaduse korral kohustuslike tingimuste või kaitsemeetmete kehtestamist artikli 31 lõikes 10 sätestatud läbivaatamisklausli osana, järgides täielikult ELi rahvusvahelisi kohustusi.
